

*Want een hoer brengt meer op dan een bruid
Onder de Wadden zit gas
Daar zit gas en dat gas moet eruit*

Ivo de Wijs

VAN HET PARTIJBESTUUR

Dit Congres is het eerste dat wordt georganiseerd door de nieuwe groep bestuurders. We proberen het op een andere manier te doen en hopen dat jullie dat zullen waarderen. Het moet uit zijn met gezeur over procedures en het nemen van zo veel besluiten dat die, door de groep vrijwilligers die het bestuur vormt, nooit zullen en kunnen worden uitgevoerd. Dit bestuur eist van zichzelf én van de leden een gedisciplineerde opstelling. Zo zullen we De Groenen uit de impasse halen waar we, na de laatste verkiezingen, in terecht zijn gekomen.

Nieuw Elan krijgt langzamerhand vorm binnen het bestuur. We zijn op weg naar het ten uitvoer brengen van de nieuwe koers waartoe op het laatste Congres is besloten. Er is een nieuwe secretaris en we hebben afscheid genomen van Ben Kal, aan wie De Groenen veel dank verschuldigd is. Zonder de inzet van Ben zouden de Nieuw Elanners de partij weer van de grond af hebben moeten opbouwen. Nu staat het skelet nog en gaan we proberen volgend jaar de vlag op 't dak te zetten.

Het beste nieuws is dat we een nieuwe kandidaat-voorzitter hebben gevonden in de persoon van Jaap Dirkmaat. Hij staat volmondig achter de nieuwe koers die we hebben ingeslagen en zal deze uitdragen waar hij maar kan. Jaap is voorstander van een naamswijziging en vindt doorgaan onder de verwarrende naam die we nu hebben zelfs niet zinnig. Het referendum onder de leden heeft een aantal nieuwe namen naar voren gebracht. Elders in deze Gras kunt u lezen waarom het bestuur kiest voor een naam waarin duidelijk wordt dat we geen one-issue partij zijn. Ook de namencommissie doet een voorstel in die richting. Gezamenlijk hopen we het Congres te mogen overtuigen.

Wij doen al weken een verwoede poging een debat te organiseren met Groen Links en Leefbaar Nederland over de toekomst van de groene politiek. Wie kan deze het best inhoud gaan geven? Moeten we samenwerken of dienen we de groene zaak beter door onafhankelijk van elkaar te opereren? Tot nu toe is er met name bij Leefbaar Nederland erg weinig belangstelling.

Waar nieuw komt zal oud plaats moeten maken. Dat gaat bijna nooit zonder slag of stoot, ook niet bij ons. Het organiseren van dit Congres, de eenheid van het bestuur en het ter perse brengen van Gras hebben er onder te lijden gehad. Aan de andere kant hebben zich twee nieuwe aspirant bestuurders gemeld die werden aangetrokken door het nieuw elan. Zo gaat het dan ook weer!

Henk Dokter en Paul Berendsen.

Uitslag ledenreferendum Nieuwe Naam

- 1e plaats: AGALEV (Anders Gaan Leven)
- 2e plaats Ecologische Partij Nederland
- 3e plaats Partij voor Duurzaam Nederland
- 4e plaats De Milieupartij
- 4e plaats GRAS (Groene Richting Andere Samenleving)
- 5e plaats (voorstel cie.) Anders Gaan Leven / De Groenen

De namencommissie was ondermeer ingesteld om eventueel een 5e naam toe te voegen aan deze lijst. De leden hebben nog vele andere namen ingebracht waar een keuze uit gemaakt had kunnen worden. De namencommissie heeft gezien de uitslag gekozen voor een naam waarvan zij denkt dat die ook electoraal sterk zal zijn. De nieuwe naam van De Groenen zal naast het dekken van de politieke lading toch ook een zekere wervende kracht moeten bezitten en duidelijk moeten maken dat we staan voor een andere politiek op meer terreinen dan alleen dat van het milieu. Daarom heeft de namencommissie gekozen voor een variant op de winnaar van het referendum. Het niet in afkorting gebruiken van de naam schept meer duidelijkheid en voorkomt eventuele moeilijkheden met onze zuiderburen. Ook aan de toevoeging van de naam De Groenen, op welke wijze dan ook, geeft de namencommissie veel gewicht. Hoe dit precies moet worden ingevuld staat nog te bezien.

Het verder organiseren van het uiteindelijk kiezen van de nieuwe naam op het congres laten wij over aan het dagelijks bestuur. Wij wensen iedereen 27 november veel plezier en danken iedereen die een stem uitbracht. De originaliteit van de vele kaartjes en brieven was soms groots en daarom hebben wij veel plezier beleefd aan jullie stemming.

Gezien de uitslag van het referendum hebben wij het bestuur geadviseerd de brief van AGALEV De Vlaamse Groenen dit betreffende, te publiceren in GRAS (zie pagina 3).

De Namencommissie

Margje Vlasveld neemt in de commissie het minderheidsstandpunt in dat zij de naam De Groenen gehandhaafd wil zien. Zij is niet onder de indruk van het aantal uitgebrachte stemmen en leidt daar uit af dat de naamswijziging niet leeft onder leden en we er daarom vanaf zouden moeten zien.

Deze namen hebben ook stemmen verzameld: Nederland Anders, Ecologische Unie, Dutch Green Movement, Groen en Anders, Natuurlijk Elan, Partij Over Leven.

Leden: bedankt voor uw creativiteit!

Natuurlijk Leven, Poligroen NL, Groene Democraten, De Ecologische Partij, Groene Partij, Duurzaam Samenleven 2000, Duurzame Aarde Partij, De Nederlandse Groenen, De Groene Milieupartij, Eerste Groenen, Groen Elan, Federalistische Milieupartij, Nederland Vitaal, Groen Elan 2000, Vier Windrichtingen, Nederlands Elan, Groene Middenweg Beweging, Natuur Voorop, Duurzaam Nederland, Partij Solidair Duurzaam Leven, Partij Leefbaar Duurzaam Solidair, Wakker Nederland, Groen en Onafhankelijk.

Welke richting gaan De Groenen op?

Op de afgelopen partijcongressen is geconstateerd dat er voor De Groenen de meeste kansen liggen op het lokale niveau. Daarom is er voor gekozen om zo veel mogelijk energie te stoppen in de verkiezingen van de gemeenteraden. Die kant gaan we op met de Groenen. De Groenen zullen zich de komende jaren niet meer profileren als een landelijke politieke partij, maar als een politieke beweging die er naar streeft zoveel mogelijk lokale en regionale onafhankelijke groene groeperingen te faciliteren en te verenigen. Deze groene politieke groeperingen blijven hierbij geheel onafhankelijk, want in onafhankelijkheid ligt juist de kracht van lokale partijen. De Groenen stappen dus af van de praktijk om centraal gecontroleerde "afdelingen" te hebben, waarbij het overig voor lokale groepen natuurlijk wel mogelijk blijft om de naam "De Groenen" te dragen (of de nieuwe naam die op het eerstvolgende congres zal worden vastgesteld). Door de onafhankelijke groene groeperingen te ondersteunen en met elkaar in contact te brengen dragen De Groenen effectief bij aan de versterking van de groene politiek in ons land. Na deze periode van decentrale opbouw kan opnieuw vastgesteld worden of deelname aan landelijke verkiezingen opportuun is.

Leden van De Groenen hebben zich verenigd rondom het ecologistische "donkergroene" programma van de partij. Het donkergroene gedachtegoed is zeer waardevol en bevat naar onze mening nog steeds de bouwstenen voor de inrichting van een betere maatschappij. De Groenen zullen ook in de toekomst, nu als politieke vereniging, dit gedachtegoed bewaken, promoten en uitbouwen. Het staat hierbij individuele leden van De Groenen vrij om zich, op persoonlijke titel, binnen partijen waartoe men zich voelt aangetrokken, sterk te maken voor groene politiek.

Ron van Wonderen

De nieuwe kandidaat-voorzitter:

JAAP DIRKMAAT

Jaap voorgesteld

Het bestuur van De Groenen stelt hierbij de nieuwe kandidaat-voorzitter, Jaap Dirkmaat, aan u voor. Bijna iedereen zal hem nog kennen omdat hij onze lijsttrekker was bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen. De campagne was dusdanig zwaar geweest dat hij te weinig tijd kon besteden aan zijn eigenlijke werk: het voorzitterschap van de vereniging Das en Boom.

Jaap is natuurlijk lid gebleven van De Groenen en heeft de ontwikkelingen in Nijmegen, die van Leefbaar Nederland en die binnen De Groenen aandachtig gevolgd. Met enthousiasme nam hij kennis van de initiatieven van "Nieuw Elan" die een wijziging van de koers van de partij betekenden.

Jaap is al weer een tijd politiek actief binnen de Statenfractie van "Leefbaar Gelderland/De Groenen". Hij assisteert daar Cor Nouws en is lid van een der commissies in de Staten.

Beperkt takenpakket

Het voorzitterschap van De Groenen is een veelzijdige functie die de nodige tijd vraagt. In overleg met Jaap heeft het bestuur daarom het takenpakket van de voorzitter verlicht en een aantal taken, die voorheen des voorzitters was, naar andere bestuursleden overgeheveld.

Jaap gaat ons smoeven geven naar buiten. Alle contacten met de pers zullen via hem lopen en hij zal zich waar mogelijk profileren als voorzitter van De Groenen. Uiteraard zal hij proberen op onze congressen aanwezig te zijn alwaar hij een plaats in de zaal prefereert boven een stoel achter de tafel. Hij neemt deel aan grote-lijnen-discussies binnen het bestuur en is bereid op themadagen die wij organiseren zijn steentje bij te dragen.

Als voorzitter is Jaap lid van het Dagelijks Bestuur maar zal hij geen vergaderingen bijwonen. Om te voorkomen dat Jaap door Jan-en-alleman wordt gebeld en geraadpleegd geeft hij er de voorkeur aan dat alle vragen, verzoeken, brieven enzovoort verlopen via het partijbestuur.

Anders Gaan Leven

Net als iedereen die groene politiek een warm hart toedraagt heeft Jaap de ontwikkelingen van Leefbaar Nederland op de voet gevolgd. Langzamerhand krijgt hij de indruk dat het vormen van een groene vleugel binnen de club geen wenselijke optie is. Leefbaar Nederland lijkt te drijven op opportunisme in plaats van stelling te nemen voor een duidelijke groene politiek. Groen Links heeft als euvel dat het een linkse partij is. Het veilig stellen van de toekomst van de wereld is de normaalste zaak van de wereld, de hele wereld, en is niet per definitie een links thema.

De Groenen is daarom de enige partij waarin Jaap actief wil zijn. Vanwege de naamsverwarring met Groen Links is Jaap voorstander van het zo snel mogelijk kiezen van

een nieuwe naam. Hij vindt het belangrijk dat het een naam zal zijn die aanspreekt en die duidelijk maakt dat we geen one-issue partij zijn maar een partij die kiest voor een andere manier van omgaan met elkaar en onze leefomgeving.

Foto: Kees Campfens

Herverkiezing Marten Bierman is doorbraak

Het zal weinig Groenen zijn ontgaan dat Marten Bierman is herkozen in de Eerste Kamer. Een unieke prestatie. Waar Bierman (ooit oprichter van De Groenen) vier jaar geleden nog door interne verdeeldheid van de regionale samenwerkingspartners min of meer bij verrassing in de Kamer belandde, was hij nu voor de meeste betrokkenen de onbetwiste nummer één. Hoewel soms wat voorzichtigheid geboden is, schijnt Marten echter niet met zijn en onze idealen. Wat is er gebeurd? De "groene visie" blijkt veel sterker dan De Groenen. Waar De Groenen als partij keer op keer op de snufferd is gegaan bij verkiezingen, vinden de ideeën nu ingang in een netwerk dat qua grootte tot de hoofdstromingen van de Nederlandse politiek gerekend mag worden. "Voorbij links en rechts" wordt nu dan toch gerealiseerd, en hoewel onze De Groenen-vlag er officieel niet boven wappert, hebben we toch wat bereikt. De gedreven senator verdient hierbij ons enthousiasme en onze betrokkenheid.

Het samenwerkingsverband heet nu Onafhankelijke Senaatsfractie (OSF). Hiervan zijn alleen provinciale partijen lid. Via Noord Holland Anders, Leefbaar Gelderland en Leefbaar Overijssel is er echter wel duidelijk invloed van de daarmee samenwerkende provinciale Groenen-afdelingen.

De Eerste Kamerfractie heeft maar één zetel, maar wel een eigen geluid, en soms doorslaggevende invloed, zoals we konden zien in de zogenaamde nacht van Wiegel, toen volgens diverse ingewijden juist door de uitgekende strategie van Marten om het referendum niet nog verder te laten uitkleden, de VVD in een uiterst lastig parket kwam.

Het fractie-werk is totaal iets anders dan een prachtig partijprogramma schrijven. Het moordende tempo wordt bepaald door de Kamer-agenda. Marten moet stemmen over wetsontwerpen die variëren van bij-

Jaap: "Om de toekomst van mens en milieu veilig te stellen kunnen we met z'n allen maar één ding doen: Anders Gaan Leven!"

voorbeeld: "substraatteelt wordt vrijgesteld van on-roerende zaakbelasting", tot "legalisering van prostitutie". Dit leidt soms tot moeilijke afwegingen, maar doorredenerend vanuit een visie, soms met hulp van externe deskundigen, en binnenkort ook vanuit een steunfractie is er meestal wel een verantwoord standpunt te bepalen. Marten heeft daarbij ook de mogelijkheid om schriftelijke vragen te stellen, zoals hij recent bijvoorbeeld gedaan heeft over de geplande bouw van een nieuwe containerterminal in Amsterdam. De intentie van de fractie is niet het voeren van oppositie maar we willen, waar mogelijk, meedenken.

Michiel van Harten

Naamswijziging

Brief van AGALEV De Vlaamse Groenen

Naar aanleiding van het referendum betreffende het kiezen van een nieuwe naam voor De Groenen heeft het bestuur contact gezocht met AGALEV De Vlaamse Groenen. Hieronder leest u hun reactie op onze vraag hoe zij denken over het gebruik van hun naam voor onze partij. De tekst van hun brief aan ons is integraal weergegeven:

Beste,

Het Partijbestuur van AGALEV heeft uw aanvraag tot naamsverandering behandeld op zijn vergadering van 4 oktober 1999. Het Partijbestuur is van oordeel dat we, als politieke drager van de naam AGALEV (Anders Gaan Leven) niet kunnen ingaan op uw vraag. We wensen ons als Vlaamse politieke partij niet te koppelen aan één Nederlandse politieke formatie gezien onze structurele samenwerking met "Groen Links" zowel bilateraal als op het niveau van de groene fractie in het Europees Parlement.

Met vriendelijke groeten,

Luc Lemiengre partijsecretaris

Jos Geysels politiek secretaris.

c.c. Groen Links.

ONS CONGRES

Denk en praat mee!

Het Dagelijks Bestuur vindt dat onze congressen meer politieke inhoud zouden moeten hebben. Daarom ziet u een ander soort congresagenda dan u gewend bent. U bent lid van De Groenen om de keuzes die wij maken in de politiek. Daarom proberen wij op dit congres meer aandacht te besteden aan de politieke inhoud en geen tijd te verdoen aan allerlei huishoudelijke zaken. Tijdens het middagprogramma zullen we in groepen verschillende thema's bespreken, alwaar u uw mening kwijt kunt. Op die manier kan iedereen meepraten en kan het bestuur met uw mening aan de slag. Tot ziens!

COLOFON

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Het redactieadres is gelijk aan dat van het landelijk secretariaat.

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam

Met bijdragen van: Paul Berendsen, Henk Dokter, Michiel van Harten, Ron van Wonderen, AGALEV De Vlaamse Groenen, de Namencommissie.

Landelijk Secretariaat De Groenen

Postbus 3244

1001 AA Amsterdam

Telefoon: 020 - 670 01 08

Fax: 020 - 471 54 95

E-mail: info@degroenen.nl

Website: www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de Provinciale Staten van Noord Holland en Gelderland (en ± in de Eerste Kamerfractie van de Onafhankelijke Senaats Fractie). Voorts in de gemeenteraden van Amsterdam, Haarlem, Leiden en Zwolle, alsook in de Amsterdamse deelraden Noord, Westerpark, De Baarsjes, Oud West, Oud Zuid, Zuider-Amstel, Oost-Watergraafmeer, Zeeburg en Zuid-Oost. De Groenen is lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

BESTUUR

Voorzitter: Jaap Dirkmaat is kandidaat

Secretaris: Paul Berendsen

Penningmeester: Otto ter Haar

Leden Dagelijks Bestuur:

Michiel van Harten 038-4217806
postduif@duiventil.zwolle

Brigit Kooijman 023-5420934
kooijman.vdmeulen@worldonline.nl

Otto Oosterveld 075-6313382
o.oosterveld@chello.nl

Ron van Wonderen 020-4194016
wonderen@privemail.net

Henk Dokter 020-6708388
gageking@xs4all.nl

Otto ter Haar 030-2341545
oterhaar@knoware.nl

Paul Berendsen 020-4704680
paulbe@dds.nl

Denise Vlooswijk trekt zich terug

Siert de Vos trekt zich terug

Leden Algemeen Bestuur:

Peter Heukels 071-5763129 Leiden aan Zee

Marian Hulscher-Emeis 050-5346826
Groningen & Drenthe

Jan Cremer 050-3132405
Groningen & Drenthe

Job Jongkind 023-5374340 Haarlem

Ada Louw 024-3228194 Nijmegen

Zoekt u contact met iemand die actief is bij u in de buurt, neemt u dan contact op met het Landelijk Secretariaat (zie boven).

LIDMAATSCHAP

	<i>normaal</i>	<i>minimum</i>
Lid	f 60	f 40
Huisgenoot lid	f 35	f 15
Abonnement Gras	f 25	f 25

Lid worden kan door overmaking van bovenstaand bedrag op postgironummer 306434 t.n.v. De Groenen, Amsterdam.

CONGRES

27 november 1999

Händelstraat 3, Utrecht

Cultureel Centrum Oog in Al

Uitgebreide agenda en routebeschrijving op verzoek beschikbaar bij het Landelijk Secretariaat.

Congresagenda

onder voorbehoud

10.00 uur Huishoudelijke punten

1. Opening, agenda
2. Notulen vorig congres gehouden 19 juni
3. Statuten en Huishoudelijk Reglement
4. Congreswerkgroep (samenstelling, decharge)
5. Eventueel samenstelling bestuur en commissies
6. Nieuwe beginselverklaring
7. Volgende congres: datum, plaats
Niet behandelde punten schuiven door naar na de rondvraag

11.00 uur Lopende zaken

8. Verslag van het Dagelijks Bestuur
Taakverdeling bestuursleden
Voortgang overleg over samenwerking
OSF/Lokomotie
Voortgang nieuwe koers / organisatie
9. Financiën (begroting)
10. Verkiezing nieuwe voorzitter
11. Naamswijziging

12.30 -13.30 uur LUNCHPAUZE & Muziek!

Bestuursleden zijn aanspreekbaar / beschikbaar tijdens de lunchpauze.

13.30 uur Inhoudelijk programma

12. Spreekster World Population Foundation
13. Themagroepen, in groepen praten over koers, toekomst partij
14. Rondvraag
15. SLUITING (uiterlijk 17.00 uur)